

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Allmänna byrån, el och energi

Beslutande

Minister
Veronica Thörnroos

Föredragande

Inspektör
Henrik Juslin

Justerat

Omedelbart

.....
Ärende/Dnr/Exp.

.....
Beslut

Nr 52

Avtal mellan svenska boverket gällande införandet av datoriserat energideklarationsregister för byggnader

ÅLR 2015/9261

Landskapsregeringen beslöt att underteckna avtal mellan svenska boverket gällande assistans vid införandet av datoriserat energideklarationsregister för byggnader på Åland.

Nr 53

EU kommissionens EU pilot förfrågan angående direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda.

ÅLR 2011/6381

491 II

Landskapsregeringen beslöt att tillställa utrikesministeriet ett svar enligt bilaga II 15E25 för vidareförmedling till kommissionen.

Dokumentnamn	Nr	Sidnr
BREV	491 II	2 (12)
Datum	Dnr	
8.9.2015	ÅLR 2011/2381	

Utrikesministeriet
fin-pilot@formin.fi

Hänvisning
EU-Pilot 7636/15/ENER

Kontaktperson
Henrik Juslin
Pamela Baarman

Ärende
**BEGÄRAN OM INFORMATION ANGÅENDE
IMPLEMENTERINGEN AV DIREKTIV 2010/31/EU
OM BYGGNADERS ENERGIPRESTANDA**

Kommissionen har den 2 juni 2015 via EU Pilot-programmet riktat en förfrågan till Ålands landskapsregering om information om implementeringen av direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda.

Landskapsregeringen konstaterar att direktiv 2010/31/EU för landskapets del notifierats slutligt den 3 mars 2015. Kommissionen har dock framfört ett antal följdfrågor om implementeringen, vilka besvaras nedan:

Artikel 2 – Definitioner

Kommissionen anser att vissa av direktivets centrala definitioner saknas i landskapsförordningen (2015:5) om Ålands byggbestämmelsesamling.

Landskapsregeringen konstaterar inledningsvis att avsnitt 1:6 i landskapsförordningen om Ålands byggbestämmelsesamling stadgar att Termer som inte särskilt förklaras i huvudförfattningarna eller i dessa föreskrifter och allmänna råd, har den betydelse som anges i svenska Terminologacentrums 1 publikation Plan- och byggtermer 1994, TNC 95. Plan- och byggtermerna utgör en teknisk nomenklatur och omfattar ca 2 000 termer med svenska definitioner samt motsvarigheter på engelska, franska och tyska. Majoriteten av de definitioner som kommissionen ansett saknas i landskapslagstiftningen finns redan upptagna i Plan- och byggtermer 1994, TNC 95. De definitioner som inte återfinns i Plan- och byggtermer 1994, TNC 95 avser landskapsregeringen införa vid kommande uppdatering av gällande byggbestämmelsesamling.

1 Terminologacentrum TNC är till formen ett aktiebolag utan uttalade krav från aktieägarna om utdelning. Terminologacentrum har ett allmännyttigt uppdrag och erhåller ett statligt bidrag från Sveriges Näringsdepartement för att "genom terminologiarbete verka för en effektiv fackspråklig kommunikation i det svenska samhället".

Noteras bör att det i vissa fall i landskapslagstiftningen inte används de exakta definitionerna i direktiv 2010/31/EU, utan motsvarande termer med samma innebörd används vilket redovisas för i detalj här nedan.

2(3) Byggnadens installationssystem

Uttrycket byggnadens installationssystem motsvaras i landskapslagstiftningen av uttrycket installation. Uttrycket installation är definierat i Plan- och byggtermer 1994, TNC 95 enligt följande:

Installation = System av fast sammankopplad utrustning för energiförsörjning, signalöverföring eller medietransport inom ett byggnadsverk.

2(5) Primärenergi

Uttrycket primärenergi är definierat i Plan- och byggtermer 1994, TNC 95 enligt följande:

Primärenergi = Energi som tillförs ett system direkt från naturen och som inte har omvandlats till annan energiform.

2(6) Energi från förnybara energikällor

Landskapsregeringen medger att en definition av begreppet 'energi från förnybara energikällor' saknas i landskapslagstiftningen, och avser därför lägga till definitionen vid kommande uppdatering av gällande byggbestämmelsesamling.

2(7) Klimatskal

Uttrycket klimatskal motsvaras i landskapslagstiftningen av uttrycket klimatskärm. Uttrycket klimatskärm är definierat i Plan- och byggtermer 1994, TNC 95 enligt följande:

Klimatskärm = Byggsdel bestående av ett eller flera skikt som isolerar det inre av en byggnad från omvärlden med avseende på bl a temperatur, ljud och fuktighet.

2(8) Byggnadsenhet

Uttrycket byggnadsenhet motsvaras i landskapslagstiftningen av uttrycket 'del av byggnad'. Uttrycket del av byggnad är definierat i Plan- och byggtermer 1994, TNC 95 enligt följande:

Del av byggnad = Funktionellt avgränsad enhet i byggnad som brukas för visst ändamål, t ex en arbetslokal eller en bostadslägenhet.

2(9) Byggnadselement

Uttrycket byggnadselement motsvaras i landskapslagstiftningen av uttrycket byggkomponent. Uttrycket byggkomponent är definierat i Plan- och byggtermer 1994, TNC 95 enligt följande:

Byggkomponent = Förtillverkad produkt som utgör en tydlig enhet i ett system, t ex stomsystem eller installationssystem.

2(10) Större renovering

Utgångspunkten för reglerna om ändring i landskapets byggbestämmelsesamling är att alla de krav som gäller vid uppförande av en ny byggnad ska gälla vid ändring av en byggnad, och att kraven ska ställas på den ändrade delen. Se specifikt avsnitt 1:22 och 9:9. Kraven, t.ex. gällande energi, kan dock anpassas och avsteg från kraven göras med hänsyn till ändringens omfattning, byggnadens förutsättningar, varsamhetskravet och förvanskningförbudet. Om byggnaden tillåter ska man uppfylla nybyggnadskraven vid en ändring. I vissa fall, vid ombyggnad, kan även den icke ändrade delen omfattas av nybyggnadskraven.

Uttrycket ändring i landskapets byggbestämmelsesamling inbegriper fler situationer än begreppet 'större renovering' och omfattar således det som anges i artikel 2.10. I detta avseende kan konstateras att landskapet har mer långtgående krav än direktivet.

2(15) Luftkonditioneringssystem

Uttrycket luftkonditionering är definierat i Plan- och byggtermer 1994, TNC 95 enligt följande:

Luftkonditionering = Lokal luftbehandling som reglerar luftens temperatur, fuktighet, renhet och hastighet.

2(16) Värmepanna

Uttrycket värmepanna är definierat i Plan- och byggtermer 1994, TNC 95 enligt följande:

Värmepanna = Tryckkärl i vilket värme som frigjorts ur bränsle eller elenergi överförs till värmebärare (vanligen vatten) för värmeavgivning utanför tryckkärlet.

2(17) Nominell effekt

Uttrycket nominell effekt motsvaras i landskapslagstiftningen av uttrycket märkeffekt. Uttrycket märkeffekt är definierat i Plan- och byggtermer 1994, TNC 95 enligt följande:

Märkeffekt = Numeriskt värde av hastighet enligt märkdata.

Landskapsregeringen avser därutöver i klagörande syfte förtydliga definitionen av märkeffekt vid kommande uppdatering av gällande byggbestämmelsesamling.

2(18) Värmepump

Uttrycket värmepump är definierat i Plan- och byggtermer 1994, TNC 95 enligt följande:

Värmepump = Maskin som via ett köldmedium transporterar värme från en källa, t ex uteluft, till en värmebärare med högre temperatur än källan. En värmepump består ofta av förångare, kompressor och kondensator. Drivenergin tillförs ofta genom kompressorn.

2(19) Fjärrvärme eller fjärrkyla

Uttrycket fjärrvärmesystem är definierat i Plan- och byggtermer 1994, TNC 95 enligt följande:

Värmeförsörjningssystem från panncentral till mottagare vilkas antal inte är bestämt på förhand. Till nätet ansluts objekten på abonnemangsbas. Normalt transporteras värmevatten i ett primärsystem till en undercentral, från vilken det distribueras i ett sekundärsystem till användarna. Landskapsregeringen avser därutöver lägga till definitionen av fjärrkyla samt förtydliga definitionen av fjärrvärme i kommande uppdatering av byggbestämmelsesamlingen.

Artikel 3 - Antagande av en metod för beräkning av byggnaders energiprestanda

Kommissionen anser att landskapets lagstiftning inte uppfyller minimikraven för antagande av en metod för beräkning av byggnaders energiprestanda i enlighet med direktivets artikel 3 i kombination med bilaga 1. Landskapsregeringen konstaterar att det i direktivets bilaga 1, punkt 3, finns ett antal faktorer som metoden för beräkning av byggnaders energiprestanda ska beakta. Genom avsnitt 9 i landskapets byggbestämmelsesamling tas dessa parametrar i beaktande, per automatik, genom mätning-

en av de uppmätta värdena vid drift. Detta kan sammanfattas i en formel enligt nedan:

$$\text{Byggnadens energianvändning } (E_{bea}) = E_{uppv} + E_{kyl} + E_{tvv} + E_f$$

E_{uppv} = Uppvärmning

Termisk kapacitet, isolering, passiv uppvärmning, inomhusförhållande, utformning, placering och orientering, passiv solvärme och solskydd, förluster från värmeanläggning respektive varmvattenförsörjning och belysning (vintertid), naturlig och mekanisk ventilation.

E_{kyl} = Komfortkyla

Den till byggnaden levererade kyl- eller energimängd som används för att sänka byggnadens inomhustemperatur för människors komfort. Kylenergi som hämtas direkt från omgivningen utan kylmaskin från sjövattnen, uteluft eller dylikt (s.k. frikyla), inräknas inte.

E_{tvv} = Tappvarmvatten

Varmvattenanläggning och dess isolering.

E_f = Byggnadens fastighetsenergi

Den del av fastighetselen som är relaterad till byggnadens behov där den elanvändande apparaten finns inom, under eller anbringad på utsidan av byggnaden. I denna ingår fast belysning i allmänna utrymmen och driftsutrymmen. Dessutom ingår energi som används i värmekablar, pumpar, fläktar, motorer, styr- och övervakningsutrustning och dylikt. Även externt lokalt placerad apparat som försörjer byggnaden, exempelvis pumpar och fläktar för frikyla, inräknas. Apparater avsedda för annan användning än för byggnaden, exempelvis motor- och kupévärmare för fordon, batteriladdare för extern användare, belysning i trädgård och på gångstråk, inräknas inte.

I avsnitt 9 i Ålands byggbestämmelsesamling ingår även följande förtydligande av befintliga bestämmelser för beräkningsmetoden för byggnaders energiprestanda:

Byggnadens specifika energianvändning ($E_{beaspec}$) är byggnadens energianvändning fördelat på A_{temp} uttryckt i kWh/m² och år.

$E_{beaspec}$ beräknas enligt nedanstående formel:

$$E_{beaspec} = E_{bea} / A_{temp}$$

Vid upprättandet av energideklarationer anges byggnadens energiprestanda inom landskapet Åland utgående från byggnadens faktiska energianvändning. För nya byggnader ska en energideklaration, i enlighet med 6 § landskapslagen om energideklaration för byggnader, upprättas senast två år efter att byggnaden har tagits i bruk. Avsikten är att byggherren ska ha tid att mäta byggnadens energianvändning under denna tidsperiod, vilket sedan ligger till grund för beräkning av byggnadens faktiska energiprestanda utgående från ovanstående formler. I gällande förordning om Ålands byggbestämmelsesamling anges krav på byggnaders system för mätning av energianvändning i avsnitt 9:7 (nya byggnader) och i avsnitt 9:96 (vid ändring av byggnader).

Med hänvisning till ovanstående redogörelse anser landskapsregeringen att artikel 3 samt bilaga 1 till direktiv 2010/31/EU genomförs i landskap-

et genom bestämmelserna i gällande landskapslag om energideklaration för byggnader samt genom förordningen om Ålands byggbestämmelsesamling.

Artikel 4 - Fastställande av minimikrav avseende energiprestanda och

Artikel 5 - Beräkning av kostnadsoptimala nivåer för minimikrav avseende energiprestanda

Kommissionen framhåller att det i artiklarna 4 och 5 i direktivet fastställs minimikrav avseende energiprestanda och beräkning av kostnadsoptimala nivåer för minimikrav avseende energiprestanda. Kommissionen påpekar att landskapsregeringen den 18 december 2014 i ett svar på EU Pilot-ärendet 6462/14/ENER hänvisade till den svenska beräkningen av kostnadsoptimala nivåer, då landskapet tillämpat svenska Boverkets byggregler sedan oktober 2008. I och med ikraftträdandet av landskapsförordningen om Ålands byggbestämmelsesamling ifrågasätter kommissionen nu relevansen i landskapsregeringens hänvisning till den svenska beräkningen av kostnadsoptimala nivåer. Kommissionen ber landskapsregeringen klargöra hur de minimikrav för byggnader och byggnadselement som ingår i klimatskalet som anges i landskapsförordning 2015/5 har fastställts i enlighet med artikel 4 i direktivet i syfte att uppnå kostnadsoptimala nivåer, samt redogöra för den beräkning av kostnadsoptimala nivåer som krävs enligt artikel 5.2 i direktivet.

Det är korrekt att landskapet antagit en ny förordning om Ålands byggbestämmelsesamling i januari 2015. Landskapsregeringen konstaterar dock att landskapsförordningen är en omarbetad version av svenska Boverkets byggregler. De avvikelser och anpassningar som gjorts i landskapsförordningen saknar betydelse med avseende på kraven i direktivets artikel 4 och 5 om fastställandet av minimikrav avseende energiprestanda och beräkningen av kostnadsoptimala nivåer för minimikrav avseende energiprestanda.

Såsom landskapsregeringen uppgav den 18 december 2014 i svaret på EU Pilot-ärendet 6462/14/ENER är klimatförhållanden likartade i Sverige och på Åland. Klimatmässigt utgår svenska Boverkets rapport från förhållandena i Sveriges klimatzon III, där Stockholm anses representera medelvärde för klimatet och utgör tyngdpunkten för bebyggelsen. Stockholms klimat utgör således grund för de energiberäkningar som Boverket utfört. Åland är beläget i anslutning till Stockholms skärgård, varför de åländska klimatförhållandena motsvarar förhållandena i Stockholm och zon III.

Landskapsregeringen vidhåller således att den svenska beräkningen av kostnadsoptimala nivåer är korrekt även för landskapets del.

Artikel 6 - Nya byggnader och

Artikel 7 - Befintliga byggnader och

Artikel 8 - Byggnaders installationssystem

Kommissionen framför ett antal frågor i relation till artiklarna 6, 7 och 8 i direktivet angående kraven för energiprestanda i fråga om nya byggnader,

befintliga byggnader samt byggnaders installationssystem. Landskapsregeringens svar på frågorna redovisas nedan:

Är krav på byggnadsnivå alltid tillämpliga på nya byggnader och byggnader som genomgår större renoveringar?

Minimikraven avseende energiprestanda för nya byggnader ges i byggbestämmelsesamlingens avsnitt 9:23. Dessa krav är alltid tillämpliga för nya byggnader. Dock för sådana nya byggnader som värms med elvärme kan mer elenergi och eleffekt godtas än vad som anges i tabell 9:23b om särskilda förhållanden kräver det såsom ogynnsamma geologiska förhållanden eller att det inte är möjligt att installera t.ex. fjärrvärme.

Minimikrav avseende energiprestanda vid större renoveringar finns i byggbestämmelsesamlingens avsnitt 9:9. Kraven ska tillämpas så att nybyggnadskraven i avsnitt 9:23 eftersträvas i möjligaste mån även vid större renoveringar. I det fall det inte är tekniskt eller ekonomiskt genomförbart att uppnå kraven i avsnitt 9:23 ska minimikraven på byggnadselementsnivå i avsnitt 9:92 eftersträvas.

Om krav på byggnadselementnivå tillämpas i dessa fall, hur säkerställs det genom tillämpning av dessa krav att kostnadsoptimal nivå uppfylls på byggnadsnivå?

Kraven på byggnadselementnivå tillämpas endast vid ändring av byggnader (såsom renoveringar) i sådana fall då det av ekonomiska, tekniska, arkitektoniska eller estetiska orsaker inte är möjligt att uppfylla nybyggnadskrav.

Vid större renoveringar ändras vanligen fasader och bärande konstruktioner, varvid åtgärden förutsätter bygglov i enlighet med 66 § i plan- och bygglagen. Genom bygglovsprövningen sker en granskning att kostnadsoptimal nivå erhålls.

Om det finns villkor för tillämpningen av krav på byggnadsnivå på större renoveringar (teknisk och ekonomisk genomförbarhet), var definieras och fastställs dessa villkor?

I avsnitt 9:91 finns allmänna krav vid större renoveringar på byggnadsnivå. Dessa tillämpas tillsammans med föreskrifterna och allmänna råden i avsnitt 1:22.

Är krav på byggnadselementnivå alltid tillämpliga på i byggnadens klimatskal ingående byggnadselement som utrustats med nya delar, vilket innebär en avsevärd sparpotential?

Kraven på byggnadselementnivå är alltid tillämpliga vid ändring av byggnaden då kraven på byggnadsnivå inte kan uppfyllas. Enligt avsnitt 1:222 i byggbestämmelsesamlingen omfattar kraven den del som ändras.

Om det finns villkor för tillämpningen av krav på byggnadselementnivå (teknisk och ekonomisk genomförbarhet), var definieras och fastställs dessa villkor?

Under de allmänna råden i avsnitt 9:92 finns närmare tillämpningsanvisningar vilka beaktar bl.a. teknisk och ekonomisk genomförbarhet. I avsnitt 1:22 finns närmare krav och anvisningar som ska tillämpas vid ändringsåtgärder i byggnader. I avsnitt 1:223 ges närmare bestämmelser med hänsyn till byggnadens förutsättningar och ändringens omfattning, varvid särskilt den ekonomiska och tekniska genomförbarheten beaktas.

Ska tekniska systemkrav alltid tillämpas på nya installationssystem, installationssystem som byts ut och installationssystem som utrustas med nya delar?

Tekniska systemkrav ges i byggbestämmelsesamlingens avsnitt 9:5 och 9:6. Kraven ska alltid tillämpas på nya installationssystem. Nybyggnadskrav ska även i huvudsak tillämpas på installationssystem som byts ut där det är tekniskt möjligt och ekonomiskt försvarbart. Vid installationssystem som utrustas med nya delar ska effektivitetskraven i avsnitt 9:95 eftersträvas.

Om det finns villkor för tillämpningen av krav på installationssystem (teknisk och ekonomisk genomförbarhet), var definieras och fastställs dessa villkor?

I avsnitt 1:22 anges närmare föreskrifter och allmänna råd beträffande tillämpningen av kraven på installationssystem med beaktande av teknisk och ekonomisk genomförbarhet vid ändringar av installationssystem. Dessa anvisningar tillämpas vid ändring av installationssystem, såsom vid byte av installationssystem samt vid byte av delar i installationssystemet.

Artikel 11 - Energicertifikat

Kommissionen ställer ett antal frågor i anslutning till landskapets certifiering av byggnaders energiprestanda.

Landskapsregeringen har till kommissionen den 16 december 2014 anmält landskapets energideklarationsblankett som en införlivandeåtgärd för direktiv 2010/31/EU. *Kommissionen efterfrågar nu blankettens rättsliga värde. Landskapsregeringen konstaterar att 17 § landskapslagen om energideklaration för byggnader stadgar följande: Den som enligt 3 kap. ska se till att det finns en energideklaration upprättad för en byggnad eller den som enligt 24 § låter upprätta en sådan deklaration på en säljares bekostnad, ska se till att ett exemplar av energideklarationen lämnas på en av landskapsregeringen fastställd elektronisk blankett.* Således kan konstateras att det i lag föreskrivs att landskapets energideklarationsblankett ska användas vid upprättandet av en energideklaration.

Kommissionen ifrågasätter även hur de rekommendationer som ingår i energideklarationen omfattar åtgärder som vidtas i samband med en större renovering av klimatskalet eller av byggnadens installationssystem (artikel 11(2)a), då en definition av uttrycket större renovering inte ingår i landskapslagstiftningen. Som ovan redogjorts för inbegriper uttrycket ”ändring” i landskapets byggbestämmelsesamling fler situationer än begreppet ’större renovering’ och omfattar således den definition som anges i artikel 2(10). Landskapet har därigenom mer långtgående krav än direktivet. Ur avsnitt 1:22 i landskapets byggbestämmelsesamling kan utläsas att *Vid ändring av byggnader gäller reglerna i avsnitt 1 och 2 i tillämpliga delar samt de delar av avsnitt 3–9 som står under rubrikerna ”Krav vid ändring av byggnader”. De delar av avsnitt 3–9 som står under rubrikerna ”Definitioner” och ”Tillämpningsområde” gäller även de vid ändring av byggnader.* De rekommendationer som ingår i landskapets energideklaration omfattar därför även åtgärder som vidtas i samband med en ändring (större renovering).

Kommissionen frågar hur det säkerställs att de rekommendationer som ingår i energideklarationen specifikt rör den byggnad ifråga för vilken energideklarationen upprättas (artikel 11(3)). Landskapsregeringen konstaterar att varje energideklaration som upprättas av en certifierad expert är byggnadsspecifik då byggnads- och fastighetsnummer uppges. I sam-

band med upprättandet fastställer experterna vilka åtgärder som är lämpliga för den aktuella byggnaden.

Kommissionen frågar hur de offentliga myndigheterna uppmuntras att beakta den ledande roll de bör spela när det gäller byggnaders energiprestanda (artikel 11(5)). Landskapsregeringen konstaterar att i samband med renoveringar och nybyggnation rekommenderas generellt att energieffektiva lösningar tillämpas. Det framgår ur handlingsprogrammet för nuvarande landskapsregering att i syfte att minska energiförbrukningen i landskapet har frågan om byggnaders energiprestanda prioriterats i det avseendet att arbetet med energieffektivisering intensifieras. Finansiellt stöd av offentliga medel ges till myndigheter som i samband med renoveringar och nybyggnation vidtar åtgärder som är energieffektiva men mer kostsamma än de åtgärder som anses vara standardlösningar.

Artikel 12(6) - Utfärdande av energicertifikat

Kommissionen påpekar att enligt artikel 12.6 i direktivet får medlemsstaterna göra undantag från de skyldigheter avseende energicertifikat som anges i artikel 12.1–12.5 för de kategorier av byggnader som uppräknas i artikel 4.2. Kommissionen påpekar att förteckningen i artikel 4.2 i direktivet är uttömmande och anser att de undantag som fastställs i 10 § landskapslagen (2014/31) om energideklaration för byggnader verkar gå utöver de tillåtna undantagen.

Om de punkter i landskapslagen som kommissionen fäst uppmärksamhet vid konstaterar landskapsregeringen följande:

2) Byggnader som har skyddats i en plan enligt plan- och bygglagen (2008:102) för landskapet Åland, eller genom ett beslut enligt landskapslagen (1988:56) om skydd av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Hänvisningarna till nationella författningarna är nödvändiga för att identifiera de skyddade byggnaderna. Landskapsregeringen anser att den nationella föreskriften motsvarar artikel 4.2a i direktivet.

3) Industribyggnader och verkstäder, simhallar, ishallar, lagerbyggnader, busstationer, flyg- och hamnterminaler, garage- och servicebyggnader för fordon, parkeringshus, telekommunikationsbyggnader samt andra sådana byggnader vilka i huvudsak används för godstrafik, persontrafik eller för elektronisk kommunikation. En byggnad ska anses vara en industribyggnad eller en verkstad om den huvudsakliga verksamheten i byggnaden är egentlig industriell tillverkning eller förädling av varor eller om den annars är för liknande verkstadsverksamhet.

Industribyggnader och verkstäder nämns i direktivets artikel 4.2c, således är avgränsningen gällande dem förenlig med direktivets bestämmelser. Andra byggnader som landskapet undantagit från energideklarationsförfarandet är byggnader som jämföras med industribyggnader och verkstäder, och har därför lämnats utanför tillämpningsområdet.

4) Fritidshus med högst två bostäder som inte används för bedrivande av inkvarteringsverksamhet. Vid bedömning av om en bostad är ett fritidshus ska byggnadens huvudsakliga användning beaktas.

Landskapsregeringen anser att undantaget överensstämmer med undantaget i direktivets artikel 4.2d. Byggnader som avses i undantaget är sommarstugor. Enligt en rapport som Finlands Arbets- och näringslivsministerium beställt av Statistikcentralen (TEM 12/2010) används sommarstugor på Åland i medeltal under 64 dygn om året.

5) *Tillfälliga byggnader som är avsedda att användas under högst två år.* Landskapsregeringen anser att undantaget motsvarar direktivets artikel 4.2c.

6) *Ekonomibygnader för jordbruk, skogsbruk och därmed jämförlig näring vilka inte är avsedda för boende och som har ett lågt energibehov.* Landskapsregeringen anser att undantaget motsvarar direktivets artikel 4.2c.

8) *Växthus eller någon annan byggnad vars användning för sitt syfte försvåras oskäligt om bestämmelserna och föreskrifterna om byggnaders energiprestanda tillämpas på dem.”*

Förfarandet med energicertifikat och energiklasser för byggnader baserar sig på bestämmelser och föreskrifter om energieffektivitet i nybyggnader och energicertifikat kan inte upprättas för byggnader som inte omfattas av energiprestandabestämmelsernas tillämpningsområde. Växthus och skyddsrum är framställda som exempel på exceptionella byggnader som står utanför tillämpningsområdet för bestämmelserna och föreskrifterna om energieffektivitet i nybyggnader, eftersom deras användning skulle oskäligt försvåras ifall de nämnda reglerna tillämpas på dem. Ifrågasättande avgränsning av tillämpningsområde anses vara förenligt med direktivets syfte särskilt med beaktande till stycke 8 i direktivets inledningsdels motiveringar: ”Vid åtgärder för att ytterligare förbättra byggnaders energiprestanda bör klimatförhållanden och lokala förhållanden beaktas samt även inomhusklimat och kostnadseffektivitet. Dessa åtgärder bör inte påverka andra krav på byggnader som tillgänglighet, säkerhet och byggnadens avsedda användning.” Landskapsregeringen anser att landskapets implementering av bestämmelserna motsvarar direktivets syfte.

Artikel 14 - Inspektion av värmesystem

och

Artikel 15 - Inspektion av luftkonditioneringssystem

och

Artikel 16 - Rapporter om inspektion av värme- och luftkonditioneringssystem

Kommissionen påpekar att det i artiklarna 14 och 15 i direktivet fastställs krav för inspektioner av värmesystem respektive luftkonditioneringssystem, samt att det i artikel 16 fastställs krav för rapporterna om dessa system. Kommissionen framför att det förefaller som om landskapet, i motsats till fastlandet, inte valt de alternativa tillvägagångssätt som fastställs i artiklarna 14.4 och 15.4. Kommissionen ber därför landskapsregeringen redogöra för var dessa bestämmelser har införlivats i landskapslagstiftningen, samt redogöra för hur de krav som fastställs i artiklarna efterlevs. Landskapsregeringen konstaterar att landskapet liksom riket har valt de alternativa tillvägagångssätt för inspektion av värmesystem och luftkonditioneringssystem som möjliggörs i artiklarna 14.4 och 15.4 i direktivet. I enlighet med de alternativa tillvägagångssätten behöver artiklarna 14.1-3 och 15.1-3 samt 16 således inte införlivats i landskapslagstiftningen. Då en energideklaration upprättas för en byggnad tillfogas samtidigt automatiskt rådgivande information om energieffektivisering i kyl- och luftkonditioneringssystem samt om energieffektivisering i värmesystem.

Artikel 17 - Oberoende experter

Kommissionen efterfrågar hur kraven för oberoende experter för inspektion av värme- och luftkonditioneringssystem i enlighet med artikel 17 har genomförts i landskapslagstiftningen.

Såsom ovan redovistas har landskapet valt det alternativa tillvägagångssätt för inspektion av värmesystem och luftkonditioneringssystem som möjliggörs i artiklarna 14.4 och 15.4 i direktivet, vilket medför att inga krav för oberoende experter för inspektion av värme- och luftkonditioneringssystem behöver genomföras i landskapslagstiftningen.

Artikel 18 - Oberoende kontrollsystem

Kommissionen framhåller i sitt brev att medlemsstaterna enligt artikel 18 ska se till att det inrättas oberoende kontrollsystem för energicertifikat och rapporter om inspektion av värme- och luftkonditioneringssystem. Enligt bilaga II ska den myndighet som ansvarar för dessa oberoende kontrollsystem göra ett slumpvis urval av en statistiskt signifikant procentandel av de energicertifikat som utfärdas årligen och kontrollera dem. Kommissionen ber nu landskapsregeringen redogöra för antalet energicertifikat som hittills utfärdats samt antalet energicertifikat som hittills kontrollerats – med en beskrivning av den typ av kontroll som utförts – samt redogöra för antalet och typen av påföljder som utfärdats för bristande kvalitet hos de kontrollerade certifikaten. Kommissionen efterfrågar även vad som för landskapets del anses vara en ”statistiskt signifikant procentandel och ett representativt urval” av de energicertifikat som utfärdas årligen.

Landskapsregeringen konstaterar att implementeringen av direktiv 2010/31/EU försenades i landskapet Åland, vilket innebär att lagstiftningen som kräver energideklarationer trädde i kraft den 1 januari 2015. Ur 25 § landskapslagen om energideklarationer för byggnader framgår att en energideklaration *ska ha upprättats inom ett år efter lagens ikraftträdande för en byggnad som upplåts vid uthyrning eller försäljning som avses i 7 och 8 §§*. Således träder det absoluta kravet för att energideklarerera i kraft först 1 januari 2016, vilket innebär att några energideklarationer inte ännu registrerats, och några påföljder för bristande kvalitet hos de kontrollerade deklARATIONERNA har således inte heller utfärdats.

Vad avser kommissionens fråga om vad som för landskapets del anses vara en ”statistiskt signifikant procentandel” av de energicertifikat som utfärdas årligen konstaterar landskapsregeringen att det i 4 § landskapsförordningen om energideklaration för byggander stadgas att *Landskapsregeringen, eller en myndighet under landskapsregeringen till vilket ansvaret har delegerats, ska varje år göra en validitetskontroll av uppgifter som använts för upprättandet av energideklarationer och av de resultat som angivits i energideklarationen. Kontrollen ska baseras på ett underlag som består av minst en procent av statistiskt relevanta energideklarationer som har upprättats under ett år. Energideklarationerna ska vara slumpvis utvalda.*

Artikel 27 - Sanktioner

Kommissionen påpekar att i enlighet med artikel 27 i direktivet ska sanktioner omfatta alla nationella bestämmelser som antas i enlighet med direktivet och vara ”effektiva, proportionella och avskräckande”. Kommissionen anser att landskapslagstiftningen inte förefaller föreskriva påföljder för åsidosättande av kraven för certifiering av byggnaders energiprestanda, minimikraven avseende energiprestanda eller inspektionskraven. Specifikt efterfrågar kommissionen var i landskapslagstiftningen bestämmelser om sanktioner för följande artiklar hittas: *Artikel 6 – Nya*

byggnader, artikel 7(1) och (3) – Befintliga byggnader, artikel 8 – Byggnaders installationssystem, artikel 12(1) och 12(4) – Utfärdande av energicertifikat samt Artikel 13 – Uppvisande av energicertifikat.

Landskapsregeringen bestrider påståendet att nödvändiga bestämmelser om sanktioner inte finns i landskapslagstiftningen. Relevanta bestämmelser om sanktioner återfinns såväl i landskapslagen om energideklaration för byggnader som i plan- och bygglagen för landskapet Åland.

I 23 § landskapslagen om energideklaration för byggnader föreskrivs att *Landskapsregeringen får meddela ett föreläggande att inom en viss tid fullgöra de skyldigheter som följer av 6-8 §§, 13-15 §§ och 17 §. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.*

I 93 § 17 kap. plan- och bygglagen om *Tvångsmedel, straff och andra påföljder* föreskrivs dessutom att *Den som handlar i strid med denna lag eller bestämmelser eller beslut som har meddelats med stöd av lagen kan av byggnadsinspektören förbjudas att fortsätta med den rättsstridiga verksamheten eller uppmanas att fullgöra sina skyldigheter inom utsatt tid. (...)* Då landskapsförordningen om Ålands byggbestämmelsesamling antagits med stöd av plan- och bygglagen, innebär det således att 17 kap. plan- och bygglagen tillämpas då någon handlar i strid med bestämmelserna i byggbestämmelsesamlingen.

Minister

Veronica Thörnroos

Elinspektör

Henrik Juslin